

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

П'ЯТА СЕСІЯ

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

**Стенограма пленарного засідання
29 квітня 2021 року**

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТА СЕСІЯ

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

*Стенограма пленарного засідання
29 квітня 2021 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

*Позачергове засідання
(Четвер, 29 квітня 2021 рік)*

Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві і перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» щодо окремих аспектів дії перехідних положень»	...5
Прийняття рішення про направлення на повторне перше читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення добору та підготовки прокурорів»	...11
Внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо виконаних постанов	...16
Відхилення проекту Закону «Про внесення змін до статті 45 Закону України «Про Національну поліцію»	...17
Заява депутатської групи «Довіра»	...22
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів: «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та інших законів щодо вдосконалення системи оскарження публічних закупівель»	...23
«Про внесення змін до «Закону України «Про туризм» та деяких інших законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму»	...25

Внесення змін до Закону України «Про туризм» щодо розширення кола суб'єктів надання готельних послуг ...32

Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України» та Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» щодо підтримки літакобудівної галузі» щодо продовження надання українським авіакомпаніям перехідного періоду для переходу на використання літаків вітчизняного виробництва» ...35

Внесення доповнень до Закону України «Про запобігання корупції» щодо удосконалення окремих аспектів декларування ...40

Заява депутатської фракції «Слуга народу» ...42

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

*Зал засідань Верховної Ради України
29 квітня 2021 року, 16 година 20 хвилин*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За вимогою 154 народних депутатів України та відповідно до частини восьмої статті 19 Регламенту Верховної Ради України ми сьогодні проводимо позачергове пленарне засідання Верховної Ради України. Перелік питань вам роздано.

Готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 308 народних депутатів України. Позачергове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, ми одразу переходимо до законопроекту, оскільки попередній ми пройшли на пленарному засіданні.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві і перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» щодо окремих аспектів дії перехідних положень» ([№ 5157](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 258.

До слова запрошується народний депутат України Неклюдов Владлен Михайлович.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Дорогі українці! Відразу скажу, що цей законопроект не має політичних окрас і присмаків, у ньому немає натяків на інтриги, батлів спайдерменів, айронменів і халків. Законопроект № 5157 не має на меті підсилювати повноваження Генерального прокурора чи когось іншого, а повинен забезпечити ефективну роботу органів прокуратури, а отже, і всіх правоохоронних органів, законодавчо вирішити ряд проблемних питань для завершення реформування органів прокуратури. Насамперед для того щоб обіймати посаду прокурора чи в Офісі Генерального прокурора, чи в обласній, чи в окружній прокуратурі, обов'язково кожен має пройти атестацію, зокрема і ті, які поновлюються за рішенням суду. Ми повинні

вирівняти всіх у правах прокурорів. Якщо ми так не зробимо, то одні будуть мати перевагу над іншими, і це неприпустимо.

По-друге, пропонується передбачити механізми можливості завершення розпочатих до 1 вересня цього року добору та дисциплінарного провадження.

По-третє, пропонується, щоб кадрові комісії Офісу Генерального прокурора, обласних прокуратур, які забезпечують проведення атестації прокурорів, діяли постійно.

По-четверте, пропонується відновити дію положень Закону «Про прокуратуру» в частині формування складу відповідного органу, що здійснює дисциплінарне провадження КДКП, та надати право Генеральному прокурору приймати рішення про скликання всеукраїнської конференції прокурорів, а в разі її скликання надати Генеральному прокурору або його першому заступнику чи заступнику право відкриття всеукраїнської конференції прокурорів. Це дасть змогу провести всеукраїнську конференцію прокурорів, а також скликати з'їзд представників вищих юридичних навчальних закладів і призначити членів ради прокурорів України, членів КДКП. Якщо цього не зробити, то настане колапс у правоохоронній системі.

Ще раз наголошую, цей законопроект розроблений не з політичних чи з особистих вподобань, а задля того, щоб прокуратура працювала ефективно, захищала ефективно права громадян держави і суспільства. Тому я вас прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується голова Комітету з питань правоохоронної діяльності Монастирський Денис Анатолійович.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, Комітет з питань правоохоронної діяльності розглянув на своєму засіданні законопроект № 5157 і рекомендує Верховній Раді схвалити його за основу.

Хочу також сказати коротко, про що цей законопроект з іншого боку. Він потрібен для того, щоб ті прокурори, які тим чи іншим способом поновляються в органах прокуратури з причин незаконного звільнення, отримали можливість потрапити в нову структуру Офісу Генерального прокурора за умови проходження атестації. Тому що наразі складається ситуація, що вони поновлюються, але зависають у старій штатці Генеральної прокуратури України і не мають можливості жодним чином взяти участь у конкурсі на нові посади в прокуратуру.

Тому це, по-перше, місток, який є нормальним, якщо є рішення суду. По-друге, законопроект сприяє створенню оновленої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів, яка має існувати для того, щоб притягати до дисциплінарної відповідальності прокурорів. Якщо ми не внесемо зміни до цього закону,

то у вересні прокурори не зможуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності. Думаю, це той негатив, який ми однозначно маємо виправити прийняттям такого закону.

Якщо є будь-які пропозиції, зауваження, думаю, до другого читання ми готові доопрацювати в комітеті. Зі свого боку, я просив би підтримати цей законопроект, тим паче що він також був схвалений нашими міжнародними партнерами, які висловили свою позицію щодо того, що вони сприймають концептуально цей законопроект і підтримують його як необхідний для продовження президентської реформи прокуратури, яка проходить наразі. Прохання підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запишіться від депутатських фракцій і груп на виступи: два – за, два – проти.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 146, Полтавська область, самовисуванець). Прошу передати слово Рудику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Сергій Ярославович.

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги, що треба зробити для того, щоб виправляти проблему? Спочатку її створити.

19 вересня 2019 року ми приймаємо хороший закон щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури, який не передбачає тих проблем, про які вже говорили виступаючі. Вдумайтеся, мета була прекрасна, щоб лише ті прокурори та слідчі прокуратури, які пройшли атестацію, змогли й надалі працювати в новій системі. Для цього запропонували трирівневу систему перевірки, яку ще по-іншому називають атестацією. Перший етап: 100 запитань за 100 хвилин; другий етап: якщо кандидати набрали понад 70 балів, то вони допускаються до другого етапу атестації, третій етап – це співбесіда, так зване ситуаційне завдання.

Але, як правильно сказав голова комітету, ті, що поновлюються за рішеннями судів, як правило, через люстрацію, оскільки були звільнені з органів прокуратури до того, як набрав чинності цей закон або з інших обставин, оминаються. Чому? Тому що в законі, який був прийнятий 19 вересня 2019 року це не передбачено! Ну, як так можна робити, щоб через півроку вносити нові зміни?!

Звичайно, ми голосуватимемо за це і пропонуємо всім підтримати це рішення. Воно дасть можливість відібрати притомних, розумних, сподіваюся,

чесних працівників прокуратури, які виконують надзвичайно важливі функції в нашій державі, на відміну, до речі, від другого законопроекту, який ми розглядатимемо за цим.

Депутатська група «Партія «За майбутнє» голосує «за» і закликає колег підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина Ольга Анатоліївна.

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).
Прошу передати слово Осадчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Осадчук Андрій Петрович.

ОСАДЧУК А.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Шановний пане спікер! 19 вересня 2019 року цей зал у режимі максимального рівня турборежиму ухвалював дуже багато законів, зокрема проголосували так звану велику реформу прокуратури.

Фракція політичної партії «Голос» попереджала, що, хлопці і дівчата, ідея непогана, але найбільший ризик полягає в тому, що майже 2 тисячі прокурорів, яких планувалося звільнити, будуть ображені і швидше за все підуть у суди, бо вони фахівці в галузі права і добре в цьому розбираються, виграватимуть їх і поновлюватимуться в органах прокуратури. «Що ви тоді будете робити?» – питав я особисто Генерального прокурора, на той момент пана Рябошапку. Як завжди, це бувало раніше і часто буває зараз, монобільшість сказала, що вони це вирішать, не хвилюйтеся, усе буде добре.

Якщо ви уважно слухали презентацію законопроекту мого колеги Неклюдова, то він сказав, що якщо ми не ухвалимо цього законопроекту, правоохоронна система буде на межі повного колапсу. Він правий. Ми дореформувалися до того, що зараз уся система прокуратури висить на волоску і може повністю рухнути. Тому ми вимушені підтримувати цей законопроект, бо не є ворогами України, і хочемо зміцнення українських інституцій.

Тому фракція «Голос» голосуватиме «за». Але я дуже хотів би, щоб ви робили хоча б якісь висновки з поспішних рішень, що ви досі часто приймаєте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сухов Олександр Сергійович.

СУХОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець). Прошу передати слово Арешонкову Володимирі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановний пане Голово! Шановні колеги! Безперечно, коли заходить мова про прийняття або розгляд законопроектів, що пов'язані з роботою правоохоронних органів, органів прокуратури, Служби безпеки України і таке інше, десь іноді спрацьовує такий, знаєте, синдром згадки про те, як колись ці правоохоронні органи діяли у спосіб порушень якихось прав громадян не зовсім прозоро, іноді не зовсім професійно, і це, як на мене, іноді зупиняє наших колег при такому глибокому всебічному аналізі законопроектів. Я дуже хотів би, щоб ми сьогодні все-таки стояли на позиції, що потрібно робити всім: політичним партіям, окремим фракціям, у цілому Верховній Раді – все для того, щоб допомогти забезпечити завершення тих реформ, які були розпочаті у правоохоронних органах, і зробити все необхідне, щоб вони мали всі абсолютно складові для своєї ефективної, якісної роботи. Тоді можна критикувати, виставляти якісь претензії.

Тепер конкретно щодо того, що стосується зараз двох законопроектів, що мають дозволити повноцінно запрацювати органам прокуратури, конкретно офісу, обласним відділенням і таке інше. Уже мої колеги говорили про те, що стосувалося недоопрацювання в організації конкурсних процедур, відновлення за рішенням судів тощо. Рада прокурорів, дисциплінарні прокурорські органи мають працювати повноцінно. Саме на таке спрямований цей законопроект.

Тому депутатська група «Довіра» закликає всіх підтримати і проголосувати «за». Безперечно, надалі робити все для того, щоб наші правоохоронні органи мали всі умови для ефективної роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Монастирський Денис Анатолійович.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А. Колеги, я хотів би передусім звернутися до своїх колег з фракції монобільшості з тим, що в цьому законопроекті насамперед вносяться уточнення і підтримується реформа Президента щодо органів прокуратури. Тому що невдале рішення, яке ми можемо не прийняти щодо цього законопроекту, насамперед вдарить по Президентові України і по фракції монобільшості. Нам потрібно прийняти цей закон на цій сесії для того, щоб з вересня органи прокуратури могли повноцінно продовжити роботу. Цей закон вкрай потрібен для прокуратури.

Тому, колеги, прохання і від мене особисто, і від Президента (ми спілкувалися) підтримати цей законопроект у першому читанні за основу, а в разі

наявності певних заперечень, думок, пропозицій ми спільно його доопрацюємо до другого читання.

Будь ласка, прохання підтримати цей законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, два виступи з мотивів, після цього голосуємо.

Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги, у зв'язку з тим що псевдореформа прокуратури пройшла зачистки тисяч співробітників прокуратури, незаконне їх звільнення, параліч роботи прокурорських структур, тепер вони зрозуміли, що прокурорські співробітники будуть поновлені на роботі, і щоб їх не допустити, придумали цей законопроект.

Колеги, ви ж бачите, що діється, ви ж бачите, що по суті зліквідовані судова і прокурорська системи. Ми куди йдемо, на чому «зійдеться» держава? Хіба це не наша діяльність і причинний зв'язок нашої безвідповідальності?

Перестаньте підтримувати такий законопроект, він злочинний. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович.

Після цього голосуємо, запросіть народних депутатів до залу.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні народні депутати! Насправді цей законопроект потрібен, і фракція «Батьківщина» його підтримає в першому читанні. Але варто поставити питання, чи ми маємо дату завершення реформи прокуратури? Це має знати і законодавчий орган, і українське суспільство.

Дуже важливо, щоб Генеральний прокурор і її команда все-таки розібралися, а яким чином і хто звільняв тих прокурорів, які сьогодні масово поновлюються, і, вибачте, який бюджет піде на їх виплати? З іншого боку, чи реально ті прокурори, які поновилися через суд, не залишать в душі образу на систему, на державу, на все суспільство, що вони, захищаючи інтереси держави, змушені були потім ходити по судах, щоб захищати свої права? Цьому треба класти край.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві і перехідні положення» Закону України

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» щодо окремих аспектів дії перехідних положень» ([№ 5157](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнятий за основу.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення добору та підготовки прокурорів» ([№ 5158](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Неклюдов Владлен Михайлович.

НЕКЛЮДОВ В.М. Дякую, пане Голово! Шановні колеги, дорогі українці! Наразі професія прокурора не є цілком доступною. На законодавчому рівні діють запобіжники, що унеможливають випускникам вищих юридичних закладів розпочати свою трудову діяльність в органах прокуратури та здобути професію прокурора одразу після закінчення вишів.

Законом «Про прокуратуру» передбачена одна з умов доступу до професії прокурора – наявність дворічного стажу в органах у галузі права. Внаслідок складається така ситуація, коли успішні молоді спеціалісти, бажаючи та мріючи працювати у прокуратурі, стикаються зі створеною законодавчою перепорою, так званою бобровою дамбою, та не можуть вступити на службу до органів прокуратури, натомість змушені йти працювати до інших державних органів, підприємств, приватних юридичних компаній тощо.

Звичайно, що за два роки такої роботи молодь отримує певний досвід, нараджує певні соціальні зв'язки, налагоджує своє життя, матеріальне становище і потім вже не бачить перспектив залишати здобуте і напрацьоване та починати будувати свою кар'єру в органах прокуратури.

Тоді всередині системи органів прокуратури виникають проблеми: кадровий голод, професійна деформація, підрив престижності професії прокурора.

Тому мною у співавторстві з колегами, підкреслюю, з різних політичних сил було зареєстровано законопроект № 5158, яким саме розв'язуються зазначені проблеми та встановлюється ефективний законодавчий механізм добору прокурорів, що має застосовуватися вже з вересня 2021 року.

Положеннями законопроекту виключаються умови до кандидатів на посаду прокурора щодо наявності дворічного стажу в галузі права, надається можливість здобуття безпосередньо в прокуратурі необхідного стажу роботи для призначення на посаду прокурора в окружній прокуратурі. Скорочується термін та вдосконалюється процедура проходження спеціальної підготовки, запроваджується інститут стажиста-прокурора.

Ярослав Гашек колись казав: «Велика доба потребує великих людей. На світі є невідомі, скромні герої, не увінчані славою Наполеона... Та коли проаналізувати, – їхня слава, можливо, затьмарила б навіть славу Александра Македонського...». Цей законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Монастирський Денис Анатолійович, голова Комітету з питань правоохоронної діяльності.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А. Шановні колеги, дякую за підтримку першого законопроекту щодо реформи прокуратури. Цей законопроект також стосується питання реформи органів прокуратури і дає можливість молодим випускникам юридичних вузів після двомісячної підготовки в тренінговому центрі прокуратури потрапити на посаду прокурора-стажиста і протягом шести місяців виявити себе, зрозуміти, що саме це покликання є професійним покликанням прокурора, і після цього пройти конкурсну комісію і безпосередньо вже обійняти посаду прокурора.

Йдеться про посади прокуратур окружного найнижчого рівня, там, де на сьогодні найбільша нестача кадрів, від 20 до 45 відсотків у різних окружних прокуратурах.

Колеги, кожен з вас відвідує райони, розуміє величезне навантаження на прокурорів. Положення, що було запроваджено в 2014 році з дворічним стажем, який має отримати прокурор перед вступом на посаду, не виправдало себе. Люди, які закінчують вузи, на два роки йдуть працювати в інші організації і не повертаються потім в органи прокуратури. З цим є велика й велика проблема. Усі юридичні вузи країни підтримують також цей законопроект, зверталися в тому числі й до мажоритарників з тим, щоб його підтримати.

Профільний Комітет з питань правоохоронної діяльності також розглянув цей законопроект і рекомендує прийняти його за основу.

Для того щоб ми хоч якось скоротили недобір прокурорів, пропоную, щоб ми набрали молодих кадрів, які закінчили на відмінно вуз, отримали юридичну освіту і мали можливість отримати доступ до прокурорської професії. Зокрема, цей законопроект підтримують і наші партнери, які надіслали схвальні листи.

Прошу підтримати.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Немає, так? Голосуємо, так? Дякую.

Шановні колеги, тоді з вашого дозволу...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття...

Так голосуємо чи наполягають на виступах? Колеги!

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Федієнко Олександр Павлович.

ФЕДІЄНКО О.П., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Неклюдову.

НЕКЛЮДОВ В.М. Дуже дякую, пане Федієнко. Шановні колеги! Я ще раз хочу попросити вас підтримати цей законопроект, оскільки він відкріє дорогу до органів прокуратури перспективної, натхненної, повної сил молоді, яка здатна будувати авторитет органів прокуратури і здобувати славу Україні. Проте коли проходить два роки і вони набувають стажу і певного досвіду, то в них уже немає бажання спробувати свої сили в органах прокуратури. Думаю, що тієї молодості, яскравості, ентузіазму саме і не вистачає зараз прокуратурі задля того, щоб вона працювала ефективніше. Отой юнацький, як кажуть, максималізм, гадаю, додасть і яскравості, й ефективності в діяльності органів прокуратури.

Тому я вас дуже прошу підтримати цей законопроект і надати дорогу молоді до органів прокуратури.

Дуже дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Шахову Сергію Володимировичу, депутатська група «Довіра».

ШАХОВ С.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець).* Депутатська група

«Довіра». Шановні колеги, здається, ми підтримуємо всі реформи: антикорупційну реформу, прокурорські реформи. Але люди на вулиці говорять так: прокурорів на прокурорів міняти – лише час втрачати.

У минулому році було порушено 120 кримінальних проваджень щодо наркотрафіка в Луганській області, крадіжок копанок, зеленого лісу, а не спаленого. 40 відсотків лісу спалено. Після підпалів, після того, як губернатор – голова військово-цивільної адміністрації, прізвище якого Гайдай, спалив Луганську область, убив 16 людей, потрібно на це в офісі звернути увагу і не відстороняти його, а саджати за убивство, за розкрадання мільярдів гривень. Нехай би він посидів у НКРЕКП для того, щоб знизити тарифи для луганчан та донеччан, для того, щоб з'явилася вода в людей, негідник такий!

Ще раз звертаюся до Генерального прокурора Венедіктової: зверніть увагу на прокурорів, які не розслідують кримінальні провадження за висновками тимчасової слідчої комісії щодо причин виникнення масштабних пожеж у Луганській області. Уже був виступ, секретар комісії Вельможний сказав про те, що все-таки не було створено ліквідаційного штабу в Луганській області і спеціально здійснено підпал і вбивства. На сьогодні 800 будинків спалено, безхатьки бігають по Луганській області.

Негайно треба розслідувати і довести цю справу до логічного завершення. Дякую. Сергій Шахов, Луганщина, депутатська група «Довіра».

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Прошу передати слово Осадчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Осадчук Андрій Петрович.

ОСАДЧУК А.П. Шановні колеги, попереднє обговорення чітко засвідчило, що в нас величезні проблеми з системою прокуратури. На жаль, це все є наслідком поспішних і не дуже добре підготовлених рішень.

Цей законопроект, який зараз ми обговорюємо, має, можливо, непогану ідею, тому що будь-який досвід правової роботи перед вступом до прокуратури не є гарантією якості залучення людей до правоохоронної системи.

Проте ми вбачаємо і величезну кількість ризиків у цьому законопроекті. Ми вважаємо, що тут дуже багато треба доопрацювати.

Тому так само, як і в усіх попередніх випадках щодо цих законопроектів, ми дуже розраховуємо, що цей проект буде системно доопрацьований до другого читання, приберуться всі ризики, які, очевидно, там є і на яких ми наголошували під час обговорення на засіданні в комітеті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Німченко, і переходимо до голосування. З мотивів Німченко, Рудик... Почекайте. Визначтеся, будь ласка.

Німченко Василь Іванович. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хочу вам нагадати питання 30-х років минулого століття, коли замість органів місцевого самоврядування до влади зайшли комітети бідноти. Вони розвалили владу і довели Україну до Голодомору. Щоб ви знали, те, що ви зараз творите, і те, що ви вносите сьогодні на розгляд, що таке зачистка професіоналів і доступ до роботи у прокуратурі молоді, то я хочу, щоб ви прочитали статтю 131¹ Конституції України, чим повинна займатися прокуратура. Це підтримання публічного обвинувачення в суді, досудове розслідування і представництво інтересів держави в суді.

Хто може після двомісячних курсів це робити? Ви хочете зганьбити це, щоб завести туди заокеанських опричників? Цього не вийде! Якщо ви це хочете зробити, то подивіться на свою роль.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Сергій Ярославович.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, надаючи можливість молодим фахівцям з вищою юридичною освітою працювати в органах прокуратури, давайте не забирати цієї можливості у фахівців, які мають великий досвід роботи в прокуратурі. Тому що в цьому законопроекті є норма, яка дає змогу стажисту, який пройшов двомісячне стажування, бути в рівному правовому статусі з прокурором окружної прокуратури.

Вдумайтеся? Ви що, не розумієте, які важливі функції виконує прокуратура? За радянських часів, які ми сьогодні згадуємо з ганьбою, була норма, яку треба підтримати. Лише досвід, фах, робота в цій сфері можуть забезпечити відповідно до закону справедливе розв'язання проблем людей, які звертаються до прокуратури.

Не голосуйте в такій редакції за це, будь ласка. Доопрацюйте, і тоді цей законопроект може працювати на користь молоді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Передайте, будь ласка, слово Олександрі Устіновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Устінова Олександра Юріївна.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дуже дякую. Колеги, цей законопроект є небезпечним, і я зараз поясню чому.

По-перше, він створює так звану прокурорську касту. Тобто ви відразу після випуску з академії адвокатури потрапляєте працювати до прокуратури і стаєте повноцінним прокурором, який виписує підозри, ухвали про дозвіл на обшук, про НСРД – негласні слідчі розшукові дії, тобто «прослушки», «наружки» і таке інше.

Людина, яка два місяці тому була ще студентом, виписуватиме вам підозри. Цього не можна допускати.

По-друге, зараз люди не будуть приходити зі стажем працювати слідчими або юристами, а це буде закрита каста, яка відразу з академії потраплятиме в лави прокурорів. Тобто в нас не буде взагалі там людей зі свіжими головами. Тому цей законопроект треба доопрацьовувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Переходимо до голосування. Запросіть народних депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення добору та підготовки прокурорів» ([№ 5158](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 200.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення до комітету для підготовки на повторне перше читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення добору та підготовки прокурорів» ([№ 5158](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо виконаних постанов» ([№ 5058](#)).

Хтось наполягатиме на поправках?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо виконаних постанов» (№ 5058) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 305.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – це проект Закону «Про внесення змін до статті 45 Закону України «Про Національну поліцію» ([№ 4375](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра внутрішніх справ Геращенко Антон Юрійович.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю., *заступник міністра внутрішніх справ України*. Шановні народні депутати! Шановні представники засобів масової інформації! Шановний український народ! Цей законопроект невеличкий, у ньому пропонується розширити можливості використання електричних шокерів, тейзерів для Національної поліції.

Такий закон треба не для поліцейських, а для всіх громадян України, тому що сьогодні, на жаль, через недосконалість законодавства ми не можемо використовувати електрошокери повною мірою для того, щоб зупинити тих осіб, які завдають шкоди суспільству.

На жаль, у випадках, коли здійснюються напади на поліцейських або чиниться злісна непокора з нападами на поліцейських, використовується вогнепальна зброя. Наприклад, у 2016 році під час затримання психічно хворого громадянина в місті Хмельницькому, який завдав тілесних ушкоджень іншим громадянам заточкою і чинив опір працівникам поліції, не виконував неодноразових вимог про припинення правопорушення, була використана вогнепальна зброя. Шість пострілів, людина загинула.

У мене є ще багато таких прикладів, коли поліцейські, не маючи законної можливості використати електричний шокер (тейзер), були вимушені стріляти вогнепальною зброєю, і люди отримували тяжкі тілесні поранення. Проте це неправильно.

Тому ми просимо вас надати нам дозвіл, щоб можна було використовувати електрошокер під час затримання особи, яка чинить збройний опір або намагається втекти з-під варти, яка вчинила адміністративне правопорушення і при цьому чинить саме фізичну протидію поліцейським.

Ми просимо вас розуміти, що в понад 100 країн світу використовуються шокери, на них є дозвіл Міністерства охорони здоров'я. Вони потрібні для того, щоб захистити життя і здоров'я громадянина, який у будь-який час, використовуючи наркотичні чи психотропні засоби, починає кидатися на поліцейських. Ми повинні також захистити і поліцейських, надавши їм таку можливість. Це є у всьому світі. Давайте будемо, справді, європейською країною...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові Комітету з питань правоохоронної діяльності Монастирському Денису Анатолійовичу.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А. Шановні колеги, Комітет з питань правоохоронної діяльності на своєму засіданні розглянув законопроект № 4375, було висловлено ряд зауважень щодо нього від народних депутатів України. Рішення комітету полягало в тому, щоб повернути законопроект № 4375 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Цей законопроект врегульовує питання використання шокерів, вони фактично сьогодні застосовуються поліцією. Йдеться про розширене використання для того, щоб зменшити можливість застосування вогнепальної зброї на користь використання електрошокерів. Така практика є в понад 100 країнах світу.

Є, безперечно, питання, які висловили члени комітету щодо того, коли і які підстави мають бути використані чи для відбиття нападу на поліцейського, чи розширити на адміністративні правопорушення. Це все може бути вирішено й удосконалено під час доопрацювання до другого читання.

Прохання підтримати цей законопроект. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Шановні колеги, тут не йдеться про доопрацювання. Зачекайте, не шуміть, будь ласка (*Шум у залі*). Не кричіть, будь ласка, я запитую, хто наполягає на виступах. Одна, дві фракції. Ну, тоді записуйтеся на виступи від фракцій.

Сухов Олександр Сергійович.

Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, безумовно, треба впорядкувати ситуацію, яка склалася сьогодні з поліцією, також з реформою поліції. Але треба так зробити, щоб це пішло на користь людям, а не тим

поліцейським, які приїжджають на кар'єр у Луганській області, де грабують пісок. Там зараз перебувають два народні депутати Олександр Сухов, Сергій Вельможний, на під'їзді Олександр Лукашев. Поліція оточує їх і направляє автомати, щоб вони пішли з кар'єру, бо не дають грабувати. І це в Луганській області, де триває війна. Те саме відбувається з копалинами вугілля. Насамперед треба шокерами по руках тих чиновників, які в корита свої ратиці засовують, у бюджет України. «Немає жодних державних грошей – є гроші платників податків» – так говорила Маргарет Тетчер.

Безумовно, сьогодні, Антоне Юрійовичу, підтримка має буде в залі для того, щоб впорядкувати цю ситуацію. Але чиновники нехай знають, що поліція повинна заходити і шокером лупасити тих чиновників, які сьогодні грабують український народ.

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина, депутатська група «Довіра».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Устінова Олександра Юріївна.

УСТІНОВА О.Ю. Шановні колеги, хочу пояснити, за що вам зараз пропонують голосувати. Хоча я так і не зрозуміла з того, що сказав голова комітету: ми голосуємо за відхилення законопроекту і направлення його на доопрацювання? А це було рішення комітету. У нас вперше за півтора року після рішення комітету направити на доопрацювання законопроект внесли в зал, вперше. Такого свавілля ще не було! Поясню чому. Тому що шокери вже закуплені на 33 мільйони, і тепер кудись їх треба дівати.

Розкажу вам ще одну річ, щодо якої ви, мабуть, не знаєте, про що не говорить Національна поліція. Зараз і шокери, і табельну зброю і так можна використовувати під час нападу на поліцейського. Але знаєте, для чого вони хочуть це використовувати? При адмінарештах. Уявляєте, якщо людина перевищує швидкість, наприклад, або будь-яка ДТП, то її зупиняють, і якщо, не дай Боже, поліцейському не подобається, як ця особа себе поводить, проти неї можна застосувати шокер. А я вам скажу: у 64 відсотків українців серцево-судинні хвороби. Для них таке застосування може стати летальним. Тобто ми зараз, коли нам розказують про гуманність щодо застосування шокерів, даємо можливість поліцейським навіть при адміністративних арештах вбивати людей.

Розумієте, як це використовуватиметься на масових заходах, як це використовуватиметься поліцейськими, до яких, вибачте, зараз дуже низька довіра, під час зупинки будь-якого автомобіля? Ви зараз маєте стати на бік людей і не дозволити використовувати шокерів не для захисту поліцейських, як нам це розказують, а для того, щоб застосовувати їх проти людей, які порушують Правила дорожнього руху чи мають будь-які інші адміністративні правопорушення. Будьте народними депутатами!

У нас зараз плюють на рішення комітету, де більшість проголосувала за те, щоб цей законопроект направити на доопрацювання, і намагаються втюхати

всім вам, щоб ви таки прийняли його в першому читанні, тому що 33 мільйони грошей уже витратили на ці шокери.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Передайте, будь ласка, слово Володимиру Ар'єву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв Володимир Ігорович.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Я пропоную не зупинятися на шокерах, а давайте в другому читанні внесемо зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення і введемо норму щодо тілесних покарань, а також закупимо нагайки для кожного поліцейського. Ну, давайте будемо бити виборців, тому що уже, крім шокерів, ще ї залишилося їм по задниці давати батогами.

Вибачте, будь ласка, про що ми зараз говоримо? Тоді, коли сьогодні поліція займається тим, що кришує ресторани заклади, у яких таємно відбуваються зустрічі, коли кришує нелегальний видобуток копалин, коли використовує свої засоби проти активістів, які захищають від незаконної забудови, то давайте їм дамо ще шокери, щоб вони всіх електрикою били. «Зелена» енергетика – електрика, новий варіант у нас з'явився.

Так що, вибачте, будь ласка, коли ми сьогодні говоримо про те, що відновлюється поліцейський безлад, у тюрмі перебуває зараз Андрій Антоненко, *Riff*, а тих активістів, які намагаються протестувати проти його незаконного утримання у в'язниці, без жодних аргументів сьогодні розганяють палицями. То давайте ще шокери дамо. Шокер – це те, що зараз відбувається з цим суспільством.

Тому давайте припинимо займатися дурницями, а будемо все-таки приймати закони, які потрібні суспільству.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Брагар Євгеній Вадимович.

БРАГАР Є.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександрю Куницькому.

КУНИЦЬКИЙ О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 169, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, це ганьба, тому що більшість народних депутатів профільного комітету відхилили цей законопроект,

повернули його на доопрацювання до МВС, а зараз тут, у Верховній Раді, нам пропонують його проголосувати і кажуть, що це добре, якщо поліція матиме змогу за адміністративні правопорушення використовувати так звані шокери.

Мені дуже прикро, що пан Геращенко, який також тут, уже закупив ці шокери і хоче їх використовувати, але це зовсім не на часі. Поверніть цей законопроект, будь ласка, пану Геращенку в МВС, нехай його доопрацюють, і ми його розглянемо на засіданні комітету, а потім Верховна Рада матиме змогу голосувати та визначити, підтримувати чи ні. Дуже вас прошу, не підтримуйте цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, те, що ми почули від Геращенка, ви можете собі уявити, як формувалася думка про «беркутів»? За що? За молодь. А те, що зараз готує пан Геращенко... Хіба не він супроводжував «Торнадо» і «Шахтарськ», який розформували, за яким 56 убивств? То куди ми йдемо?

Хто пропонує нам такі законопроекти? Профільний комітет проти, але його вносять на розгляд у зал. Я вам скажу, це віночок поліцейської держави. Ось про що йдеться: що ми вже лохи, щоб ви розуміли, а МВС керує так, як нам треба. Завтра ці шокери вони привезуть на 55-ти вертольотах, яких купили. Вам усе зрозуміло? А це за рахунок наших...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наливайченко Валентин Олександрович, і після цього голосуємо. Запросіть народних депутатів до залу.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово! Я прошу передати слово Гео Леросу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лерос Гео Багратович.

ЛЕРОС Г.Б., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати, я сьогодні від журналістів почув нове слово. Вони сказали, що деякі речі, які проходять у Верховній Раді, можна назвати «ермачнею» – це щось похідне від слова маячня. То цей законопроект так само повна «ермачня», і я пропоную всім натиснути червону кнопку та не голосувати за цей законопроект. Ніхто не хоче жити в поліцейській державі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування, займіть свої місця, будь ласка. Спочатку ставиться пропозиція комітету.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання проект Закону «Про внесення змін до статті 45 Закону України «Про Національну поліцію» ([№ 4375](#)). Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Ставлю зараз за основу, після цього на повернення... Я поставлю всі позиції, як завжди, Олександро Юріївно.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 45 Закону України «Про Національну поліцію» ([№ 4375](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 126.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення до комітету для підготовки на повторне перше читання проекту Закону «Про внесення змін до статті 45 Закону України «Про Національну поліцію» ([№ 4375](#)).

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 213.

Рішення не прийнято.

Законопроект відхилено.

Надійшла заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Бакунець Павло Андрійович.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні народні депутати! Дорогий український народе! У цей передвеликодній тиждень, коли всі люди готуються духовно до свята, прибирають свої оселі, так само і новостворені громади хочуть зробити благоустрій і навести порядок. Але не всім це вдається, тому що комусь через децентралізацію бракує коштів. Так сталося, що на початку децентралізації була введена справедлива реверсна дотація. Це хороша ідея: забирати кошти в багатих громадах і віддавати новоствореним біднішим громадам, аби вони мали можливість розвиватися. Однак є «але».

На сьогодні, у 2021 році, розрахунок коштів цієї реверсної дотації, де забирати, віднімати, відбувається за показниками 2019 року – року, коли насправду

наповнювалися місцеві бюджети, коли зростала економіка, коли не було пандемії, не було тиску на ФОПи, і тоді місцеві бюджети, справді, були наповненими. Однак, на жаль, протягом минулого 2020 року через пандемію, через тиск на ФОПи та інші речі бюджети, наприклад на Львівщині, новостворених громад недоотримали по кілька мільйонів гривень кожна, а ще гірше з бюджетом обласного центру міста Львова, який недоотримав у минулому році майже 650 мільйонів гривень. Натомість автоматично реверсною дотацією було повернуто до державного бюджету майже 700 мільйонів гривень.

Ще гірша ситуація в цьому році. Адже якщо не втрутитися, то, наприклад, у новоствореної Яворівської територіальної громади в цьому році буде недоотримання майже 40 мільйонів до планових показників бюджету за рік, а в міста Львова – недоотримання майже 450 мільйонів до їх планових показників. До того ж Яворівська громада віддасть реверсом автоматично до бюджету 5 мільйонів, а львів'яни своїми податками повинні віддати до бюджету майже 700 мільйонів гривень.

Тому сьогодні звертаюся до Прем'єр-міністра України відновити цю справедливість децентралізації і вже в цьому році завдяки субвенціям з державного бюджету на соціально-економічний розвиток дати можливість розвиватися і новоствореним громадам на Львівщині, і новій львівській громаді, і тим самим додати їм понад 1 мільйон на кожному витрачених коштів, а це в розмірі 800 мільйонів гривень державної субвенції, аби вони могли розвивати свої громади, наводити благоустрій і робити добро для всіх мешканців своїх громад.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та інших законів щодо вдосконалення системи оскарження публічних закупівель» ([№ 5309](#)).

Нам треба прийняти рішення про включення цього питання до порядку денного.

Будь ласка, підготуйтеся до голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Підласа Роксолана Андріївна.

ПІДЛАСА Р.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, добрий вечір! Законопроект № 5309 – це документ, який підсилює Антимонопольний комітет і дає можливість йому сконцентруватися на своєму основному завданні – це демонополізація та боротьба з порушеннями конкуренційного законодавства.

У 2020 році до Антимонопольного комітету надійшло 12 тисяч скарг на тендери в публічних закупівлях, і це на 122 відсотки більше, ніж у 2017 році.

Дуже часто скарги на тендери, які отримує Антимонопольний комітет, є звичайним тендерним тролінгом. Тролі хочуть отримати вигоду від переможця тендеру або змусити державу віддавати державні замовлення не тим, хто постає кращий і дешевший товар, а тим, хто блокує скаргами завершення тендеру.

Замість того щоб сконцентрувати всі зусилля на дослідженні та боротьбі з порушенням конкуренційного законодавства, державні уповноважені Антимонопольного комітету сьогодні вимушені розглядати тисячі скарг на тендери, які часто мають дуже опосередкований стосунок до захисту прав реальних підприємців.

Нещодавно ми в цьому залі прийняли закон, проект якого [№ 3132](#), щодо реформи органу оскарження, за яким передбачається створити посади спеціальних уповноважених з розгляду скарг у сфері публічних закупівель у структурі Антимонопольного комітету. Законопроект № 5309 – це документ, який комплектний до законопроекту № 3132. Він передбачає зміни, які потрібні для повноцінного старту роботи нових уповноважених, тому що саме проект № 5309 визначає порядок з розгляду скарг у сфері публічних закупівель. Він потрібен для того, щоб, нарешті, розвантажити Антимонопольний комітет і дати йому нормально працювати.

Тому прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, а скажіть, будь ласка, хтось наполягатиме на виступах? Можемо ставити на голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та інших законів щодо вдосконалення системи оскарження публічних закупівель» ([№ 5309](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» та деяких інших законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму» ([№ 4162](#)) та проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» та деяких інших законодавчих актів щодо створення економічних стимулів розвитку туристичної галузі» ([№ 4162-1](#)).

З обговоренням? (*Шум у залі*).

Тоді пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Нальотов Дмитро Олександрович.

НАЛЬОТОВ Д.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Є речі, які ідуть з нами через покоління: це наша історія, природа, народні промисли, культура, національна кухня, наші міста, і найголовніше, ми самі – українці, наша нація. Ми цікаві як один для одного, так і для інших країн. Туризм – це не лише економка і міжнародні потоки грошей, які можуть сягати до 30 відсотків ВВП, створювати робочі місця та відновлювати життя у складних регіонах, туризм – це патріотизм, любов до своєї історії, гостинність. Ми цікаві, тому до нас приїжджають, а можуть приїжджати ще більше.

Над законопроектом ми працювали понад рік, вивчали міжнародну практику, спілкувалися з експертами та асоціаціями, враховували українські реалії. Наразі він готовий до прийняття в першому читанні.

У новому проекті закону пріоритет на розвиток внутрішнього та виїзного туризму, змінюються підходи до стратегії розвитку галузі. Тепер це аналітика, підкріплена проектним менеджментом, головне – ресурсами. Ми наводимо лад у взаємодії між державою та суб'єктами туристичної діяльності, запроваджуємо єдиний туристичний реєстр, оновлюється система фінансового забезпечення туроператорів, категоризація готелів приводиться до світових практик. Наразі ми маємо вже перші перемоги в галузі: знизили ПДВ для засобів розміщення до 7 відсотків, виділили рекордний за часи незалежності бюджет на розвиток туристичного потенціалу.

Зараз, як завжди, у парламенті хтось скаже, що законопроект не можна приймати, що все зупиниться. Я просто нагадаю, що чинний закон 1995 року, там майже все застаріле та не працює.

Натомість запрошую всіх доєднатися до роботи нашого міжфракційного об'єднання «Турбаза» та долучитися до діючих програм у ваших регіонах.

Прошу підтримати наш законопроект № 4162 у першому читанні.

Дякую. Мандруйте Україною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується народний депутат України Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, сьогодні Чистий четвер, у зв'язку з цим у мене для вас є дві новини: перша – хороша, друга – погана.

Перша новина полягає в тому, що це один з небагатьох законопроектів для малого і середнього бізнесу, який розглядається за останні півтора року в цьому залі. На жаль, переважно розглядаються законопроекти для олігархів і для великого бізнесу. Це єдина позитивна новина в цьому документі. Я маю на увазі основний законопроект.

Ринок туризму в Україні – це один з найбільших і недооцінених секторів. Він становить 8-10 відсотків нашої економіки, має мінімум 600 тисяч робочих місць, одне робоче місце в туризмі створює 50 робочих місць у суміжних галузях. Це та галузь, яку ми повинні розвивати.

Що ми бачимо натомість? Основний законопроект, і чому, власне кажучи, я подала свій альтернативний законопроект, у чому головна проблема? У тому, що законопроект, який нам пропонують, основний і підтриманий комітетом, фактично звужує і зменшує, і буде знищувати ринок туризму в Україні. Він примушує гідів – фізичних осіб, людей, які працюють істориками ввечері та підробляють гідами на вихідні, реєструватися як ФОПи. Він примушує бабулю, яка здає свою хату і займається «зеленим» туризмом, реєструватися як товариство з обмеженою відповідальністю. Він примушує всіх зайти до реєстру за незрозумілими правилами, і для цього створюється якесь окреме державне підприємство, яке буде власником цього реєстру. Ми розуміємо, чим завершується входження в такі реєстри і вихід з них.

У цьому законопроекті забули взагалі виключити розділ «Крим», а також поставити запобіжники країни-агресора, яка не може бути ані засновником, ані бенефіціаром операторів і туристичних агентств в Україні. У ньому фактично запроваджується дивна банківська схема, значно збільшуючи витрати операторів і турагентств...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується заступник голови Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Кравчук Євгенія Михайлівна.

КРАВЧУК Є.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув проекти законів «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» та деяких інших законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму» (№ 4162) та «Про

внесення змін до Закону України «Про туризм» та деяких інших законодавчих актів щодо створення економічних стимулів розвитку туристичної галузі» (№ 4162-1).

Законопроектами пропонується викласти в новій редакції Закон України «Про туризм», а також внести зміни до ряду законів. Зокрема, передбачається включення до суб'єктів туристичної діяльності фізичних осіб – підприємців, оновлення термінології національного законодавства для його гармонізації з європейським, визначення видів туризму, класифікація подорожей, типи туристичних пакетів. Законопроектом № 4162 до Закону України «Про туризм» введеться новий розділ «Розвиток туризму», яким створюється новий механізм державного стратегічного планування у сфері туризму.

Пропонується створення єдиного туристичного реєстру та електронного порталу з інформацією про суб'єктів туристичної діяльності, заміна ліцензування туроператорської діяльності на повідомчу реєстрацію або декларацію, запровадження такого виду фінансового забезпечення, як страхування, введення поняття фахівців туристичного супроводу та внесення відомостей про таких фахівців до електронної системи з інформацією про суб'єктів туристичної діяльності.

Внаслідок проведеного обговорення комітет рекомендує Верховній Раді України законопроект № 4162 за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу з урахуванням пропозицій комітету та окремих конструктивних положень альтернативного законопроекту № 4162-1, який відхилити під час розгляду. Прошу підтримати.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Євгеніє Михайлівно.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи для обговорення: два – за, два – проти.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Голосуємо? Ставлю на... (*Шум у залі*). Ви жартуєте чи як? Одна людина вас просила, інша. Колеги!

Осадчук Андрій Петрович.

ОСАДЧУК А.П. Будь ласка, передайте слово Галині Васильченко.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Васильченко. Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Однозначно, що чинний Закон «Про туризм» потребує доопрацювання, оскільки він суттєво застарів. Але мене дивує той факт, що ми в сесійному залі зараз говоримо про туризм і розглядаємо зміни до законодавства, коли протягом останнього року держава жодним чином не допомагає цій галузі, яка найбільше постраждала в час пандемії і коронакризи.

Більше того, Кабінет Міністрів, зокрема Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства спромоглося навіть позбавити їх можливості отримати тих 8 тисяч гривень допомоги, оскільки виключили відповідні КВЕДи зі сфери гостинності, чим ще більше нашкодило сфері туризму.

Мене дивує той факт, що досі податкова несанкціоновано нараховує борги зі сплати єдиного податку, тоді як відповідні підприємці були звільнені від такої сплати. Я під час роботи в окрузі багато спілкуюся з підприємцями Львова, Стрия, Дрогобича, Трускавця, вони всі в один голос кричать про те, що відбувається, і коли, нарешті, держава почне думати про малий, середній бізнес.

За цей законопроект ми не будемо голосувати, адже маємо свій, альтернативний, який є суттєво кращим, врегульовує відповідне законодавство і робить його, справді, в інтересах розвитку туристичної галузі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна. Будь ласка.
Княжицький Микола Леонідович.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. «Європейська солідарність» відразу пропонувала обидва законопроекти, які представляла колега з «Голосу» і колега зі «Слуги народу», направити на доопрацювання, бо і там, і там є слухні думки, і там, і там є свої недоліки. Але до нас не прислухалися, на жаль.

Справа в тому, що взагалі-то нам треба не зміни до чинного закону вносити, а приймати новий закон. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради прямо про це говорить. В основному ж законопроекті дуже багато колізійних норм. Наприклад, проект у жодний спосіб не розв'язує проблеми, яка є актуальною, тобто не розмежує відповідальності туроператора і турагента перед туризмом. Він не відповідає нормам ЦПК України, відповідно до положень якого особа, яка порушила зобов'язання, несе відповідальність за наявності її вини, умислу або необережності.

Цей законопроект скасовує ліцензування туристичної діяльності. Але водночас виглядає нелогічним скасування такої відповідальності, оскільки, як ви

самі знаєте, під час туристичних акцій може статися багато небезпечних випадків.

Згідно з цим проектом керівником туроператора не може бути особа, яка має непогашену судимість в установленому законом порядку за злочини у сфері туристичної діяльності. Але не існує жодних злочинів у сфері туристичної діяльності, які виписувалися б у законопроекті.

Законопроектом пропонується встановити обов'язковість страхування туристів, але водночас виключається із Закону «Про страхування», з переліку видів обов'язкового страхування, такий вид страхування, як відповідальність суб'єктів туристичної діяльності за шкоду, заподіяну життю чи здоров'ю туриста.

Ці запропоновані зміни не узгоджуються із Законом «Про страхування», відповідно до якого всі види страхування, що запроваджуються законами України, мають бути включені до цього базового закону, і забороняється здійснення видів страхування, які тим законом не передбачені.

Пропонується передбачити, що оператор системи інтернет-бронювання несе відповідальність за розміщення, оприлюднення недостовірної інформації, але яка це відповідальність, її механізми не виписані.

Є тут багато питань до органів місцевого самоврядування, бо в окремих випадках вони наділяються неприбутковими для них повноваженнями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Фрісу Ігорю Павловичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, у нас два законопроекти про туризм: один – великий, другий маленький, проміжний, до другого читання.

Якщо ми пригадаємо Закон України «Про туризм», за яким сьогодні живе вся туристична галузь нашої держави з 1995 року (а за цей час були прийняті процесуальні кодекси, було змінено Цивільний кодекс, було внесено купу змін до Закону «Про захист прав споживачів», які також є споживачами туристичних послуг), то він не відповідає ані часу, ані потребам людей, ані потребам операторів ринку.

Я прошу вас підтримати законопроект, на якому наголошував комітет, з тією метою, щоб потім слушні думки були ухвалені комітетом, розглянуті й підтримані Радою. Повірте, на сьогодні готелі, різноманітні туристичні агенції, туристичні оператори потребують внесення змін до порядку своєї роботи. Тому як не нам це робити? Усі ми користуємося цими послугами і хочемо отримувати їх якісними. Підтримайте цей законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Батенку Тарасу Івановичу, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець).
Прошу передати слово народному депутату України Констанкевич Ірині Мирославівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Мирославівна Констанкевич. Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Шановне товариство, депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримуватиме законопроект № 4162, оскільки він, справді, зможе врегулювати питання щодо розвитку туристичної галузі. Ми вважаємо, що цей законопроект є вкрай актуальним з огляду на те, що туристична галузь в Україні потерпає в умовах епідемії коронавірусу. Цей законопроект ще треба приймати тому, що ми зараз очікуємо туристичного сезону і сподіваємося, що перед літом зможемо тими слухними новаціями, які є у поданому документі, допомогти розвитку вітчизняної туристичної галузі.

Ще один важливий фактор, чому ми підтримуємо цей законопроект. Над ним працювали великі групи стейкхолдерів, які запропонували цікаві та важливі пропозиції, і ці норми вже є в цьому законопроекті.

Цей законопроект є комплексним, системним. Безперечно, у ньому можуть бути певні нюанси, недоліки, але ми сподіваємося, що до другого читання робоча група врахує і виправить ці недогляди.

Отже, прошу всіх підтримати в першому читанні за основу законопроект № 4162, як це пропонує профільний комітет.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Альоно Шкрум, будь ласка.

Хтось ще бажає виступити? Шахов, звичайно. Ще хто? Більше ніхто.

Будь ласка, пані Шкрум.

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» та гордий член міжфракційного депутатського об'єднання «Турбаза», куди вас всіх, колеги, запрошуюю. Ви знаєте, світовий ринок туризму до пандемії становив понад 1,6 трильйона доларів США. Це був фактично найбільший ринок у світі. Ми майже не мали частини цього «пирога», в Україні

була дуже маленька частинка туристів, це туристи з Російської Федерації та білоруси, які часто не були туристами, а приїжджали сюди у справах або сімейних, або щодо бізнесу. Щоб отримати частину цього «пирога», це і має бути підтримка Верховної Ради, Кабміну, податкова підтримка.

Чи достатньо цього законопроекту, коротко? Звичайно, ні. Чи він досконалий? Звичайно, він не може бути досконалим. Чи він передбачає правильні речі щодо страхування туристів, місцевих цільових фондів розвитку туризму? Так. Але насправді ми маємо запровадити податкові пільги, тому що конкуруємо з країнами, у яких є величезні кредитні канікули для туристичного бізнесу, що звільняють його від ПДВ. У Польщі найнижча ставка оподаткування в країнах ЄС. Саме податкові пільги мають бути наступним кроком. Це підтримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Безумовно, Руслане Петровичу, я запрошую вас до туризму в Луганську область. Безумовно, говорить Шахов і знову про Донецьку і Луганську області. Будь ласка, я запрошую всіх колег, ми вас зустрінемо з хлібом, сіллю, сальця підріжемо, люди в нас хлібосольні. Проїдьтеся дорогою від Києва через Куп'янськ, де по Харківській області Юлія Світлична зробила дороги, будучи губернатором, а коли ми в'їжджаємо до Луганської області (Троїцьке, Сватове, Білокуракине, Міловський, Новопсковський, Біловодський райони), повірте мені, там апокаліпсис. Чотири вершники апокаліпсису запросила влада: голод, холод, смерть, пандемію! Ось що сьогодні можуть подивитися туристи в Луганській області, та ще й війна.

Будь ласка, шановні колеги, зверніть увагу на Донбас, приваблюйте туристів, там є що подивитися: і на терикони, і на війну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усе, бажаючих більше немає.

Шановні колеги, я попрошу тоді народних депутатів підготуватися до голосування. Ми переходимо до голосування.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» та деяких інших законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму» ([№ 4162](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» щодо розширення кола суб'єктів надання готельних послуг» ([№ 2673](#)). Хтось наполягатиме на поправках? Євтушок? Ще хтось? Отже, Клименко, Євтушок. Правильно я розумію?

Поправка 7. Клименко.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, насамперед хочу сказати, що поправки розглядалися комітетом і підкомітетом без авторів поправок. Жодного листа чи запрошення на розгляд поправок не було надіслано. Отже, навіть захистити і з'ясувати, чому цих поправок не було прийнято, було неможливо. Тому хотілося б спитати в пана автора, чому мою поправку 7 було відхилено?

Дякую.

НАЛЬОТОВ Д.О. Поправка 7 суперечить статті 116 Регламенту Верховної Ради України та предмету розгляду законопроекту. Запропоновані зміни є точковими та не узгоджуються з іншими нормами Закону України «Про туризм». Комітетом відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 7 народного депутата Клименко. Комітетом вона не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтримано.

Замість представлення поправок відводимо Євтушку 2 хвилини. Виступ, і не голосуємо поправки, так?

Будь ласка, Сергію Миколайовичу, 2 хвилини.

ЄВТУШОК С.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Дякую, пане Голово! Фракція «Батьківщина». Я маю дев'ять поправок, але хотів би звернути увагу на поправки 15 і 16, хоча законопроект називається «Про туризм», але йдеться про класифікацію в цих поправках щодо готелів.

Нагадаю, що громадяни України також не уповноважували сесійну залу на право без референдуму, без їхньої відповіді надавати дозвіл на впровадження грального бізнесу в Україні. Тому я в цих принципових двох поправках чітко виписав, що саме Кабінет Міністрів має на світових практиках чи практиках кваліфікації щодо надання статусу готелям передбачити програму, якою визначатиметься статус того чи іншого готелю. А інакше ми просто в такому законі даємо можливість готелям з низькою якістю, з низькими послугами встановити через якісь незрозумілі органи їхню зірковість, так би мовити, їхню кваліфікацію і розмістити там «одноруких бандитів» або казино.

Тому, очевидно, я хотів би, щоб голова комітету чітко пояснив, чому ми відхиляємо такі дві ключові поправки, у яких йдеться про те, що ми маємо надати право Кабінету Міністрів України встановлювати класифікацію для тих готелів, які надають якісні послуги? Чому комітет не поставився з повагою до такої ініціативи, аби ми мали можливість навіть через уряд, через державну виконавчу гілку влади тримати на контролі ту класифікацію, яка надаватиметься тим чи іншим готелям в Україні?

Дайте, будь ласка, пане голово комітету, відповідь.

НАЛЬОТОВ Д.О. Законопроект не має відношення до процедури організації азартних ігор. Ліцензії видає Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей. ФОП не може отримати ліцензію. Категоризація здійснюється за окремою процедурою. Наразі Державним агентством розвитку туризму вона реалізується за конкретних критеріїв. У законопроекті № 4162 на сьогодні виписаний механізм, який приводить категоризацію готелів до сучасних міжнародних стандартів, саме про те, що ви кажете.

Тому ці поправки не мають жодного стосунку до азартних ігор. Цим законопроектом ми лише розширюємо коло суб'єктів і дозволяємо ФОПам подавати документи та отримувати категоризацію на свої готелі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступна поправка 9. Клименко. Юліє Леонідівно, ви на всіх поправках наполягатимете, чи, може, 2 хвилини, і підемо далі? Дякую.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Юлії Леонідівни, 2 хвилини.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Колеги, лише тому, що всім дуже хочеться додому. Я бачу, що тут уже мало бажаючих слухати про туризм. Нагадую, що туризм становить 8-10 відсотків економіки України. Це розмір хімічної промисловості. І коли тут розповідаєте про локалізацію, про підтримку місцевих виробників, заводів і пароплавів – ось ваші гроші, під вашими ногами. Тому, будь ласка, ставтеся з повагою до туристичного сектору і не розглядайте такі важливі законопроекти в останній момент перед святами.

Думаю, що ринок туризму заслуговує на більшу повагу, а також на те, що його розглядатимуть детально і він буде залучений до обговорення всіх законопроектів.

Хочу сказати, що як перший законопроект, який ми щойно розглядали, так і другий, не відповідають європейським нормам і європейській класифікації, порушують директиву ЄС, суперечать Угоді про асоціацію з Європейським Союзом.

Категоризація також дуже складна процедура. Зараз ми говоримо практично не про ринок туризму, а про те, у які готелі допустять казино і як розвиватиметься ринок казино, бо в нас категоризація робиться «під столом»,

незрозумілими процедурами. І якщо ви подивитесь багато років перед цим і тепер, кому видають категоризацію і які готелі отримують п'ять зірок, то зрозумієте, що це фактично МАФи та інколи «собачі будки». Тому я вас дуже прошу відповідально відноситися до цього питання.

Наостанок своєї промови я хочу сказати: не можна приймати два законопроекти, які суперечать один одному. Якщо ми приймаємо великий, базовий законопроект № 4162, навіщо ми розглядаємо і займаємо час залу й депутатів, і українських громадян, щоб змінити два формулювання, якщо всі формулювання абсолютно по-іншому викладені в основному законопроекті, який ми щойно проголосували? Скажіть, будь ласка, коли закінчиться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Княжицький Миколо Леонідовичу, у вас дві поправки, може, 1 хвилину і... На обох наполягатимете? Поправка 42.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Я не довго виступатиму, а по суті. Поки ми розглядали цей законопроект, готували до другого читання, набрав чинності інший Закон «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» ([№ 768-IX](#)), за яким категорія готелю встановлюється один раз на п'ять років.

Моєю поправкою пропонується, щоб суб'єкт господарювання звертався за зміною категорії частіше. Бо якщо у людини тризірковий готель, а вона покращила там умови і захотіла зробити чотиризірковий швидше, ніж за п'ять років, то щоб вона мала таку можливість. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

НАЛЬОТОВ Д.О. Ця норма частково врахована в поправці 4.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона відхилена.

НАЛЬОТОВ Д.О. Номер поправки, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 42.

Ставлю на голосування поправку 42 народного депутата Княжицького.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 52. Княжицький. Це крайня поправка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую за підтримку, колеги. У разі прийняття такого закону, відразу поширюється все чинне регулювання готельних послуг,

зокрема і на фізичних осіб – підприємців, які зараз не є суб'єктами надання готельних послуг. Якщо законопроект буде прийнято, фізичні особи – підприємці позбавляться права надавати послуги, поки не буде встановлено категорії готелю, оскільки надавати такі послуги без свідоцтва заборонено. Це є в останньому абзаці статті 19 Закону «Про туризм». Для того щоб цього не трапилось, пропонується встановити перехідний строк на один рік, впродовж якого фізичні особи – підприємці, які мають намір надавати готельні послуги, могли б отримати відповідні свідоцтва щодо присвоєння категорій. Це поправка для людей, які могли хоча б рік працювати, щоб отримати ці свідоцтва.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 52. Комітетом не підтримана.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтримано.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» щодо розширення кола суб'єктів надання готельних послуг» ([№ 2673](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України» та Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» щодо підтримки літакобудівної галузі» щодо продовження надання українським авіакомпаніям перехідного періоду для переходу на використання літаків вітчизняного виробництва» ([№ 5301](#)).

Дай Боже, здоров'я автору, хто придумав назву. Давайте подякуємо Андрію (*Оплески*).

Нам треба прийняти рішення щодо включення цього питання до порядку денного. Готові голосувати? Потрібно 226 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 247.

Обговорення? Є пропозиція, Ніно Петрівно...

Тоді давайте так. Доповідач – член Комітету з питань фінансової, податкової та митної політики Мотовиловець Андрій Вікторович.

Три фракції просять слова в обговоренні.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, про що цей законопроект? Він про туризм, розвиток між нашими містами, про подорожі, бізнес. Дуже хочу, щоб до моєї країни на українських літаках в українські аеропорти приїжджали громадяни всього світу та українці. Але, на жаль, зараз ми не можемо забезпечити це українськими літаками, є літаки, які вже використовуються. Цим законопроектом ми продовжуємо пільгу на лізинг цих літаків терміном на чотири роки.

Я вас усіх прошу підтримати цей законопроект у першому читанні. Комітет Верховної Ради також рекомендує прийняти за основу й надати доручення Комітету Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики під час підготовки до другого читання доопрацювати зазначений законопроект відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України щодо внесення змін до тексту стосовно назви законопроекту, виклавши її в редакції, що відповідає змісту законопроекту; реалізації мети законопроекту шляхом доповнення розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України новим пунктом 4⁴, в якому буде зазначено, що тимчасово, до 31 грудня 2021 року, можуть бути поміщені у митний режим тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування митних платежів та без забезпечення виконання зобов'язань зі сплати митних платежів, передбачених розділом X Митного кодексу України, літаки масою порожнього обладнання апарата понад 10 тисяч кілограм, але не більше 30 тисяч кілограм, та максимальною пасажиромісткістю від 44 до 110 місць, що ввозяться на митну територію України українськими авіакомпаніями за договором оперативного лізингу.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прохання записатися на обговорення цього законопроекту: два – за, два – проти. Якщо хтось не бажає, можете не записуватися.

Слово надається Гончаренку Олексію Олексійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Прошу передати слово колезі Южаніній Ніні Петрівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, що ми маємо на сьогодні? Чинну норму статті 105 Митного кодексу, що дає можливість з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами поміщувати повітряні судна, які ввозяться в Україну українськими авіакомпаніями за договорами оперативного лізингу, це давало можливість довгий час збільшувати кількість літаків українськими компаніями за рахунок взяття в оренду в зарубіжних компаній бувших в експлуатації літаків без їх фактичного придбання і без сплати митних платежів. Вартість такого одного літака становить близько 20 мільйонів доларів США. Проте у 2016 році парламентом попереднього скликання була обмежена дія цієї норми, оскільки саме такого типу літаки могли будуватися в Україні і їх виробництво могли забезпечити підприємства вітчизняного авіабудування, що розміщені в Києві, Харкові, Запоріжжі.

На той час ми знайшли повне порозуміння між авіакомпаніями й авіавиробниками щодо того, що вони між собою укладуть попередні договори для того, щоб фінансувати наперед навіть виготовлення таких невеликих літаків: до 90 пасажирських місць.

Насправді на сьогодні, за даними Державного реєстру цивільних повітряних суден України, дозвіл на експлуатацію в Україні надано 19-ти регіональним літакам, власниками яких є іноземні компанії з Кіпру, Сінгапуру, Ірландії та Португалії.

Що ми маємо на сьогодні? Учора на засіданні комітету я дуже просила заслухати позицію заводу ДП «Антонов». Я так зрозуміла, що в авторів проекту закону їх відповіді немає. На жаль, немає і позиції уряду, чи ми маємо все-таки стратегію, що робитимемо далі з вітчизняним авіавиробництвом. Ми не маємо розуміння, тому що я спілкувалася зі спеціалістами цього заводу. Виявляється, що ніякими замовленнями вони не завалені, як учора мені говорили, і немає замовлення в оборонній сфері, підприємство на...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клочко Андрій Андрійович.

КЛОЧКО А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Цей законопроект є нагальним і дуже важливим для підтримки авіапромисловості та авіаперевізників, а також для туристичної галузі, тому що в умовах пандемії на сьогодні авіапотік і так знижено.

Шановні колеги, прошу підтримати цей законопроект, не бути байдужим і дати можливість розвиватися у складний час нашій авіаційній галузі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Осадчук Андрій Петрович.

ОСАДЧУК А.П. Будь ласка, передайте слово Юлії Клименко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Я хочу вас розчарувати, але 99 відсотків українських туристів не пересуваються на літаках.

Тому, на жаль, з цього законопроекту стирчить борода, сподіваюся, усі це також розуміють. Проте, безумовно, нам треба розвиватися, але якщо ви вже говорите про локалізацію, про те, що хочете підняти державне підприємство «Антонов», українську промисловість, починайте думати про українські дешеві кредити для українських компаній, про те, що ви їздитимете за кордон і про-суватимете українську продукцію, а не про те, що ви завозитимете «літальні євробляхи» і ми будемо так далі жити.

Ні, ми так жити не будемо, на цьому не будується економічна стратегія України і українське майбутнє.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна. Рудик Сергій Ярославович, потім з мотивів Шахов, після цього Ніколаєнко. Після цього переходимо до голосування, 4 хвилини – і голосуємо.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, 29 грудня минулого року під час підписання меморандуму між Міністерством оборони України і ДП «Антонов» Президент України повідомив, що надійшло державне замовлення на три літаки військового призначення, і це великий успіх, оскільки такого не було за всі роки незалежності. Це правда. Але, крім цього, він сказав, що найближчим часом Рада національної безпеки і оборони України розгляне питання Державної цільової науково-технічної програми розвитку авіаційної промисловості на 2021-2030 роки.

Шановні колеги із «Слуги народу», які представляють президентську вертикаль, було достатньо вже рішень РНБО навіть у цьому році, коли можна було б це питання порушити. Тому що, відповідаючи на запитання Ніни Южаниної, справді, цієї урядової стратегії, на превеликий жаль, як і літаків, немає. А цей законопроект, який ми приймали в 2016 році попереднім скликанням, саме і передбачав ввести 20 відсотків на мито, коли ввозиться літак із-за кордону, для того щоб стимулювати внутрішнє виробництво літаків.

Так ось, ми мито покладаємо на ці підприємства, а своїх літаків не виробляємо.

Тому це технічний законопроект, і ми ще раз можемо продовжити перехідний період на чотири роки. Але якщо за ці чотири роки перехідного періоду ми не почнемо виробляти власної продукції, то, за великим рахунком, можна буде цей закон скасувати як такий, що не запрацював.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, чи треба нам будувати сьогодні літаки? Треба. Чи треба будувати човни? Треба. Чи потрібно надавати робочі місця? Так.

Але звертаюся з вимогою до кожного, колеги, і запрошую ще раз хлібосольно до Луганської області, прошу заїхати в місто Лисичанськ, де в людей немає води роками і не працюють ліфти, не те що літаки, – ліфти не працюють, ліфтове господарство. Діти сьогодні літають у цих ліфтах вниз і можуть практично лишитися свого життя. Заїхати в місто Рубіжне, у кожний район, подивитися, як живуть люди.

Чи, може, туди треба вже інвестувати і прийняти законопроект [№ 2070](#), який наша група зареєструвала, щодо інвестиції трансатлантичних компаній, і дати можливість зайти інвестору, дати державні гарантії, а не грабувати сьогодні того інвестора з будь-яких інвестиційних питань?

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина, депутатська група «Довіра».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніколаєнко Андрій Іванович.

НІКОЛАЄНКО А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Ми не підтримуватимемо цього законопроекту, тому що, незважаючи на дуже гарну і правильну назву, він фактично здійснює підміну понять. Тут не йдеться насправді про підтримку вітчизняного літакобудування, а мовиться про звільнення мит. Як уже сьогодні пролунало від колеги з «Голосу», – це фактично такі «літаючі євробляхи».

Питання в тому, що якщо ми хочемо підтримувати літакобудування, для цього створили ціле міністерство, яке так і не спромоглося разом з цим неспроможним урядом запропонувати стратегію підтримки літакобудування і державних замовлень, до того ж учора на засіданні комітету не були присутні представники ДП «Антонова», Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України. Фактично уряд не пояснив, у який спосіб такий закон може йому допомагати, окрім того, що сприятиме ряду офшорних компаній, що завозять сюди ті літаки, які були у вжитку.

Тому ми не підтримуємо, а треба розробити реальний законопроект щодо підтримки літакобудування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України» та Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» щодо підтримки літакобудівної галузі» щодо продовження надання українським авіакомпаніям перехідного періоду для переходу на використання літаків вітчизняного виробництва» ([№ 5301](#)) за основу з пропозицією комітету щодо врахування запропонованих уточнень під час підготовки до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного (це вже крайнє питання) – проект Закону «Про внесення доповнень до Закону України «Про запобігання корупції» щодо удосконалення окремих аспектів декларування» ([№ 5173](#)), який було зазначено вище.

На трибуну запрошується голова Комітету з питань антикорупційної політики Радіна Анастасія Олегівна. Хтось наполягатиме на поправках? Тоді підемо по таблиці.

Янченко. Не наполягає.

Кабаченко.

Я так розумію, що ви наполягатимете на підтвердженні?

Арахамія. Яка поправка?

***АРАХАМІЯ Д.Г.**, голова підкомітету Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Поправка 28.*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

***РАДІНА А.О.**, голова Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, комітет цю поправку підтримав. Але*

якщо народні депутати вважають, що ця новація потребує додаткового обговорення, отже, це право залу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 28.

РАДІНА А.О. Колеги, ще раз. Якщо зал вважає, що поправка потребує додаткового обговорення, це означає, що вона може бути відхилена залом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 28. Вона врахована частково. Позицію комітету ви щойно чули. Прошу голосувати.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено повністю.

Наступна поправка. Сюмар Вікторія Петрівна.

Колеги, не кричіть, будь ласка.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Я прошу поставити на голосування для підтвердження поправку 29. Це остання поправка. Власне кажучи, вона практично ідентична тій, яку ми щойно «збили». Вона не стосується взагалі закону щодо декларування. Яким чином вона потрапила до цього законопроекту, це велике питання. Тому що йдеться там зовсім не про декларування, а про зміни до взагалі іншого закону, який ми не голосували в першому читанні, до, зокрема, закону щодо Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами.

Там, власне, пропонується цілий ряд норм, які є доволі дивними, оскільки фактично повноваження Нацагентства буде перебирати на себе Кабінет Міністрів і віддавати в управління арештовані активи за рішенням будь-якого суду в будь-якому районному центрі на будь-яких підставах, тому що визначення цих особливих умов там такі розмиті, що туди підпадатимуть будь-які активи. Фактично це нівелює роботу самого АРМА.

Тому пропозиція зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку підтримав. Я також дуже прошу підтримати. Ця поправка потрібно для забезпечення безперебійної роботи об'єктів критичної інфраструктури, для захисту людей, які отримують послуги від об'єктів критичної інфраструктури, від чого залежить їхнє життя. Зараз є арештовані, ми знаємо, це майновий комплекс «Мотор Січ». Поки АРМА шукає йому керівника три, чотири, п'ять місяців, хто платитиме людям зарплату, хто виконуватиме контракти?

Або уявіть собі ситуацію: у листопаді АРМА отримає в управління ТЕЦи. Я вас запитую, хто запустить опалювальний режим? Уже така проблема була, і ми musiли ліквідувати наслідки. Щоб такого більше не було, для об'єктів критичної інфраструктури має бути передбачена можливість, не витрачаючи час на конкурси, рішенням Кабміну, якщо будуть підстави, передати в управління державному підприємству всі передбачені законом інші обмеження щодо управителів, до цього також будуть застосовуватися, колеги...

Тому я дуже прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування. Поправка була врахована комітетом. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 200.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Більше немає поправок?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення доповнень до Закону України «Про запобігання корупції» щодо удосконалення окремих аспектів декларування» ([№ 5173](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, позачергове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Я вас усіх вітаю... Почекайте. Шановні колеги, надійшла заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ. Будь ласка (*Шум у залі*). Ні.

Насамперед я хотів би всіх привітати з прийдешніми святами.

Данило Олександрович Гетманцев. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, за десять днів ми святкуватимемо одне з найбільших свят нашої історії – День Перемоги. Ця перемога зі сльозами на очах, ця перемога далася нашому народу мільйонними жертвами під час Другої світової війни, це особисте свято для багатьох сімей.

Моя сім'я пережила окупацію в Києві, мої родичі бачили, як з нашого будинку виводили людей до Бабиного Яру, які вже не поверталися звідти. Маленькі діти, дві дівчинки, шість і чотири роки. Провина їхня в тому, що їх батько був командиром Червоної армії.

А через 76 років у центрі мого рідного міста, міста-героя, міста, яке пережило Бабин Яр, влаштовують марш на підтримку однієї з дивізій СС. У центрі Києва зігують. За що вони зігують? Кому вони зігують? Тим людям, які падали в яму Бабиного Яру? Тим людям, яких розстрілювали в Ботанічному саду біля Дніпра чи в Дрогобицькому яру в Харкові? Тим людям, які гинули в Сирецькому концтаборі в Києві чи в багатьох інших містах?

Вони начебто вшановують пам'ять борців за незалежність України. Ні. Вони паплюжать ідею самої незалежності, за яку віддавали життя тисячі наших українців, ставлячи її в один ряд поряд зі словами СС. Бо СС – це визнаний злочин усім людством. За своїм визначенням усе, що пов'язано з СС, – це злочин.

Я хочу, щоб ми зараз вшанували пам'ять мільйонів людей зі всього світу, які втратили своє життя внаслідок нацизму. Прошу вшанувати хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Хочу подякувати всім присутнім, своїй фракції за незмінну позицію в засудженні нацизму. Ми обурені мовчанням київської міської влади, яка чомусь не засудила цієї акції і дала можливість її проводити.

А також я хочу, щоб ми ніколи не забували, що є народом-переможцем, що ми перемогли нацизм. Перемогли тоді, переможемо зараз і перемагатимемо завжди!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще раз вітаю всіх з прийдешніми святами! Гарно їх відсвяткувати, але без наслідків.

Усім дякую. До побачення. Позачергове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим.